

ФИЛОСОФИЯ НА МЕНИДЖМЪНТА НА КЛАСА (Част 1)

Кристоф Айххорн

Център за психологическа подкрепа на деца – Граубюнден, Швейцария

Резюме. В основата на мениджмънта на класа стоят добрите взаимоотношения между учители и ученици, добрият климат в класа, предварителното планиране и организацията на учебните часове. Статията представя един пример за това какво да разбираме под предварително планиране и организация на учебните часове.

Keywords: classroom-management, rituals, discipline in classroom, good relationships “teacher – students”, parents, scale for observation

Каква е ползата от мениджмънта на класа?

Значението на мениджмънта на класа е представено изчерпателно в множество статии по темата. Мениджмънтът на класа е и интуиция. Липсата на организация в един клас е причина учениците нищо да не научават, да не се чувстват добре и да липсват добри взаимоотношения с учителя поради това, че той непрекъснато трябва да им напомня нещо или да прави забележки.

Най-важните предимства на мениджмънта на класа са следните:

- на първо място, подредената класна стая дава възможност за добри взаимоотношения между учител и ученици;
 - спомага най-добре за въздействие върху проблемните ученици;
 - особено е полезен за ученици със „синдром на дефицит на вниманието“ или „хиперактивност“;
 - улеснява интегрирането на изоставащите и социално изолирани ученици.
- Допълнително трябва да подчертаем, че липсата на дисциплина е:
- главният фактор, който натоварва учителя;
 - предпоставка за прояви на насилие в училище;
 - обстоятелство, което води до влошаване имиджа на личността на учителя и на училището като цяло.

Мениджмънтът на класа е и една от основните характеристики за качество на добрия учебен процес:

1. Учениците придобиват положително отношение към училището, учителя и ученето.

2. Занимават се по-продължително и интензивно с учебния материал.
3. Работят с повишен интерес, ангажираност и проявяват самоинициатива.
4. Доволни са от себе си и от своите постижения.

Философия на мениджмънта на класа

Йоханес Дьоринг се подготвя за часа си по спорт. Влизайки във физкултурния салон след учениците си, вижда един от тях да седи гневен на пода. Опитва се да разбере какво се е случило и налага наказание на Фабио – предполагаемия виновник. Няколко седмици по-късно в началото на часа по спорт се повтаря подобен случай. Извършителят отново е Фабио. Господин Дьоринг информира училищното ръководство и се обажда по телефона на родителите на Фабио. Но какво става, когато Фабио вече трета поредна седмица се държи недисциплинирано? Какви възможности остават на разположение на учителя?

Би ли могъл господин Дьоринг чрез средствата на мениджмънта на класа да организира началото на часа по спорт така, че да не се стига до подобни ситуации?

От гледна точка на мениджмънта на класа правилата са ясни. За описания случай най-важното е часът по спорт да започне организирано. Не е толкова важно, ако учителят не е подготвен и преоблечен, по-важното е да се погрижи за организираното начало на учебния час, за което трябва:

- да бъде във физкултурния салон преди началото на часа;
- да структурира часа си по физкултура така, че да настъпват възможно най-малко смуцаващи ситуации.

Ето как подхожда Фриц Фишер. Още в класната стая, преди часа по спорт, той обяснява на учениците си: *„Във физкултурния салон на пода са поставени постелки (показва една от тях). За всеки от вас в салона има по една такава постелка. Когато влезете, моля всеки да отиде директно при своята постелка и да седне на нея. Те ще бъдат надписани с имената ви“*. Разбира се, учениците могат да надпишат постелките и сами.

Но да приемем, че класът на господин Фишер има 25 ученици, тогава в салона може да настъпи безредие, понеже учениците няма да могат да намерят постелките си. Как би могъл господин Фишер предварително да организира тази ситуация?

Ето няколко възможности:

Да раздели класа на пет подгрупи. Всяка от тях избира цвят, например червен, зелен, син и т.н., и учениците от съответната група вземат постелките в избрания от тях цвят. Да застане в началото на часа на входа на салона и да насочва всеки ученик към неговата постелка.

Мениджмънтът на класната стая означава предприемане на действия преди настъпване на негативна ситуация.

Следователно във фокуса на мениджмънта на класа попадат превантивните действия по примера на господин Фишер. Не бива да чакаме смущаващата ситуация да се случи и тогава да реагираме чрез санкции като господин Дьоринг.

Добрата превантивна работа значително влияе върху положителните отношения между учителя и учениците. Обратно, колкото повече един учител напомня и упреква своите ученици в липса на дисциплина, толкова повече е застрашено общуването му с тях.

Различните подходи на нашите герои учители влияят по различен начин върху провеждането на учебния час, както показват проучванията на Бенет и Смилович (1995): в класовете, където учителите прилагат превантивни мерки за предотвратяване на смущаващите ситуации в час, те използват едва между 1% и 3,5 % от времето за дисциплиниране.

Докато там, където учителят реагира на вече настъпили ситуации, използваното време за въвеждане на ред е между 7% и 18,5 %.

Предизвикателствата на учителската професия

Във всеки случай, ние, като учители, постоянно трябва да преодоляваме сериозни препятствия, за да накараме учениците да правят онова, което изискваме от тях:

– техните интереси са винаги различни от онова, което ученето смята за актуално;

– те влагат съвсем малко търпение, проявяват ограничена толерантност към затрудненията и минимална готовност за самодисциплина, което бързо предизвиква смущение и върху тях се стоварват несдържани и неконтролирани емоции;

– много от тях не са научени да спазват правила;

– учениците имат напълно различни предпоставки за учене;
– динамиката на всеки клас е уникална. Там, където в едно помещение има между 20 и 30 души, тя вече е твърде специфична. Съвсем различно е положението, когато работим с един ученик.

Затова задължително се нуждаем от надеждни инструменти, за да можем да овладеем и ограничим тази динамика, при това най-вече превантивно. За тази цел мениджмънтът на класа дава убедителни отговори.

Мениджмънтът на класа като фактор за развитие на училището

Мениджмънтът на класа се провежда реално в класната стая от съответния учител, но далеч надхвърля тези рамки. Защото положителното му въздействие нараства, ако възможно повече учители в едно училище положат усилия:

- техният учебен час да протича организирано;
- да имат добри взаимоотношения с учениците си;
- учениците да спазват утвърдените правила в училището и класа;
- да използват ритуали като превантивна мярка срещу възможни негативни ситуации и възникване на напрежение в класа;
- да направят така, че учениците им да се чувстват добре в своите класове и т.н.

Ако едно училище иска да въведе ред, именно това са начините, по които може да го постигне.

Добре е например всички учители, които преподават на едни и същи класове, включително и учителите по спорт, религия, домашен бит и техника и др., да въведат еднакви ритуали, като например:

- Учениците спокойно да влизат в класната стая.
- Преместванията в класната стая да стават организирано.
- Всички ученици да слушат внимателно, когато учителят разказва нещо важно.

Тогава учебните часове ще бъдат значително по-леки за всички. Учениците много точно усещат дали техните учители са настроени на една и съща вълна или дали при възникващи ситуации в класната стая някои от тях гледат през прозореца, за да избегнат неприятностите, които биха си докарали, ако се намесят.

В заключение – ако цялото училище придаде по-голяма тежест и значение на мениджмънта на класа, ще спечелят всички – учениците, учителите и училището, и всички ще се справят по-добре помежду си.

Капани за учители с по-тежки и проблемни класове

Когато трудностите в един клас се засилват, мнозина учители реагират по някой от следните начини:

1. Повече строгост и наказания: „Сега са нужни истински наказания“ или „Сега веднъж завинаги ще изясним за какво става въпрос!“.

2. С организиране на обучение за социалните взаимоотношения, уважението и т.н. Учителят се надява, че едно такова обучение ще реши проблемите. Често за целта се канят външни специалисти – като училищни психолози или социални работници.

Замисълът е добър, но почти винаги води до повърхностно и временно подобряване на ситуацията. Защо?

Причините за безпорядъка в клас почти винаги са предизвикани от недостатъчните ритуали и рутинни действия, които въвежда учителят. Казано по друг начин, на класа липсва структура. Това означава, че:

- съществуват твърде малко ритуали, които да се правят с превантивна цел;
- учителят е използвал съществуващите ритуали твърде непоследователно.

Може още да се каже, че учителите не са ясно позиционирани. Казано по друг начин, не е ясно кой последен има думата в класа. Преди време един учител изрази това недвусмислено по следния начин: „*Учениците искат да бъдат шефове*“. Този проблем не може да бъде решен чрез външна намеса, а единствено от самите учители. Мениджмънтът на класната стая предлага безкрайно много възможности, с които ще се запознаем в следващите статии по тази тема.

Мениджмънт на класа – най-важните инструменти

Едно от трите основни измерения на добрия учебен час е добре структурираното, ясното и предварително подготвеното му провеждане. Тази статия описва най-важните елементи за постигане на един ефективен учебен час.

Подготовка

Според *Wong and Wong* добрият учебен час включва три неща: подготовка, подготовка и подготовка. Ето най-важните аспекти.

1. Добра подготовка на часовете от първия учебен час на новата учебна година

Това включва събиране на предварителна информация за поетия нов клас, например за:

- силните страни на учениците, техните интереси и хобита, какво обичат да правят, какво ги въодушевява, а при по-големите ученици – какви са плановете им за бъдещето;
- динамиката на класа (например има ли враждуващи групи, мнението на кои ученици има особена тежест в класа);
- нивото на компетентност на учениците, но също така и информация за учебното и работното им поведение, познанията им за учебните стратегии;
- социалната компетентност на учениците;
- родителите на учениците (например кои родители са особено критично настроени към училището, дали могат или не могат да подкрепят детето си по училищните въпроси и др.).

Нима учителят няма да се съобрази с обстоятелството, че учениците мигранти имат слаби познания по немски език? Тогава той още от първия урок целенасочено ще ги подкрепя и ще им спести поредица ненужни неуспехи.

2. Изясняване на собствените очаквания

Например:

- Могат ли моите ученици по време на часовете да ходят до тоалетна?

- Какво е необходимо да направят, ако не са си написали домашното?
- Могат ли по време на часа да отиват за вода, ако са жадни?
- Какво означава да говорят тихо помежду си?
- Как трябва да се събират тетрадките?
- Как трябва да влизат в клас?
- Как след общо занимание в кръг да отиват по местата си?

За да разберам същинското значение и важността на тези аспекти, е добре да си зададем и следните въпроси:

- Защо е разумно да очаквам това от моите ученици?
- Какво би станало, ако самият аз нямам яснота по конкретен въпрос?
- Как да споделя своите очаквания с учениците си?
- Как да ги убедя, че очакванията ми са разумни и справедливи?
- Какво да направя, за да могат те да оправдаят моите очаквания?

Не можем да очакваме учениците да четат мислите ни и да знаят какво очакваме от тях, ако действително не го споделим предварително. Или под „да си шепнат помежду си“ да разбират същото, което и ние.

3. Създаване на спокойна атмосфера в класната стая

Това включва например:

- Учителят лесно да достига всяко място в класната стая, за да може при настъпило вълнение незабелязано и бързо да се намеси и да възстанови реда.
- Учителят трябва да прецени как да разположи чиновете и своето бюро, защото при един неспокоен клас подреждането под формата на буквата „П“ не е много разумно, а е по-подходящо класическото: ученик – ученичка, ученик – ученичка. Бюрото на учителя трябва да е разположено така, че да не затруднява приближаването му до учениците.
- Учебният материал трябва да е организиран така, че учениците да го възприемат визуално и да не си пречат, когато го усвояват.
- Зоните за работа (например маси за компютри, кът за четене и др.) е необходимо да са ясно обособени.

Добри отношения

1. Признание и оценка

Седмокласникът Карло отдавна е в ползрението на учителя си. Той непрекъснато пречи в часовете, често възразява и неговата агресивност непрекъснато предизвиква напрежение и конфликти в класната стая. Налага се на съвещание учителите да обсъждат мерките, които да предприемат спрямо неговото поведение. Всички са на мнение, че той има нужда от ясни и конкретни санкции. И така, те минават през предупреждение, лишаване от привилегии като ползване на интернет, индивидуален разговор, наказания, устно и писмено уведомяване на родителите, разговори с него в тяхно присъствие и т. н.

Естествено, има нужда от санкции. Но учителите на Карло се ограничават само с тях и изобщо не мислят за положително въздействие. Мениджмънтът

на класа изисква подчертаване на положителното поведение спрямо отрицателното и поощрява похвалата и признанието, а не слага ударение върху санкционирането на „лошото“ поведение.

Мъмрене и критика

За всички учители оценката и признанието са основни елементи на обучението – разбира се, ако всичко върви гладко. По друг начин изглеждат нещата, когато един или повече ученици постоянно смущават останалите или демонстрират определено поведение. Тогава бързо се поражда кръговрат от неподходящи критики и санкции от страна на учителя. Това много често има неблагоприятни и непродуктивни последици. Какви могат да са те?

От една страна, се влошават току-що създадените взаимоотношения между учителя и учениците и учениците спират да сътрудничат, а учителят, от своя страна, е длъжен да напомня и да се държи назидателно.

От друга страна, критиките и санкциите пораждат у учениците негативни емоции – обида, гняв или ярост. Те се опитват да ги потискат, което им струва много „психическа“ енергия. Това отново намалява възможностите за самоконтрол, или казано по друг начин – възможностите за демонстриране на приемливо поведение. Постоянното напомняне повишава риска ученикът да продължи да се държи неподходящо.

За признанието, похвалата и уважението: Дарио има подобни проблеми като Карло. Но неговите учители решават да се съсредоточат предимно върху неговото положително поведение. И така, една сутрин учителката му чува как Мурат казва: *„Дарио, с новата си прическа изглеждаш като извънземен мегаидиот!“*. Дарио изобщо не реагира и остава невъзмутим, което всъщност не е типично за него. Учителката веднага разбира какви възможности ѝ предлага тази постъпка. Тя казва на Дарио: *„Поздравявам те, че успя да запазиш спокойствие въпреки забележката на Мурат. Това показва превъзходство. Гордея се с теб!“*.

След това го пита:

- *„Как успя да се овладееш така добре?“*, или
- *„Това показва, че можеш да останеш хладнокръвен и тогава, когато наистина си провокиран!“*, или
- *„Този случай показва голяма сила от твоя страна – да успееш да останеш хладнокръвен дори в трудна ситуация.“*

Накрая тя казва на Дарио: *„Судоволствие ще се обади на твоите родители и ще ги уведомя как успешно се справи с провокацията на Мурат, съгласен ли си?“*. Естествено, Дарио не възразява.

Нека си представим за кратко, че учителката намери и други форми на положително поведение, за които да го насърчи. Нима не би имала съвсем различни шансове да повлияе благоприятно върху развитието на Дарио, за разлика от учителя на Карло?

Адаптиране на обучението към потребностите на учениците

Колкото повече вникваме в основните потребности на учениците, толкова по-успешно ще съобразим обучението с тях. Така ще повишим шансовете им да идват на училище с желание, да се чувстват удобно, да ни сътрудничат и да се учат по-добре.

Ако се вгледаме внимателно, ще открием редица потребности, които всички ученици, повече или по-малко, пренасят със себе си в училище. Ето и най-важните от тях:

- да са активни и да правят нещо, вместо да седят пасивно на чиновете;
- да създават социални контакти и приятелства и да се чувстват част от класа;
- да получат признание и добра оценка от своите учители;
- да придобият компетентност и да я осъзнаят (заедно с г-н Крамер постоянно задават и обмислят въпроси като: „Какво успях успешно да направя днес?“, „Намери три примера за наученото днес!“);

- да могат да вземат решение заедно с учителя – например сами да осъзнаят нивото си и да си поставят индивидуални учебни цели. Изследванията показват, че активността на ученика се повишава дори само ако при изпълнението на поставената задача може да избира между различни методи на обучение – например самостоятелна работа или партньорство, образователни лекции или компютърни курсове и др.;

- да намират смисъл и значение. Можем ли да очакваме от 15-годишен младеж със затруднения в обучението да се напруга в училище или у дома, когато не му е ясно какво би му донесло това лично? Затова г-жа Хубер обсъжда със своите деветокласници темата „Какво печеля, ако уча и се напругам в училище?“;

- да се чувстват комфортно;
- да имат интересни занимания. Учениците искат увлекателен и разнообразен материал.

Родители

Родителите са най-важните извънучилищни сътрудници на учителя. При изграждането на контакти инициативата трябва да бъде на учителя. В противен случай няма да достигнем до много родители.

Занимания

1. Активно присъствие

Ето какво мисли по въпроса Якоб Кунин (1976): *„Дори когато учителят пише на дъската, учениците трябва да остават с впечатлението, че „той има очи и на гърба си“*. Те трябва да усещат, че поведението им не е безразлично на преподаващия и че той бързо ще го разпознае и припише на истинския виновник. Освен това трябва да знаят, че той разполага с необходимите инструменти за справяне с подобно поведение и че ще ги приложи решително и невъзмутимо.

2. Яснота на заниманията, добра структура и разнообразие

Например:

- прегледно и разбираемо структуриране на целия учебен процес;
- динамични, привлекателни и интересни занимания без празни ходове;
- кратки и по възможност визуално подкрепени обяснения и напътствия, които поддържат вниманието на учениците;
- разнообразно моделиране на различните фази в обучението – например кръжок, групов работа, самостоятелна работа, тихи занимания;
- методи на кооперативно учене.

Контролна скала за мениджмънт на класа

Междувременно вече са създадени първите контролни скали, целта на които е да предоставят подходящ изследователски инструмент за изследване на мениджмънта на класната стая. Най-известна е разработената в САЩ система CLASS Pianta et.al. 2011. Тя се фокусира върху аспектите „Емоционална подкрепа“, „Организация на класната стая“ и „Инструкции“. Под „Емоционална подкрепа“ се имат предвид добрите взаимоотношения между учители и ученици, както и приятният учебен климат. „Организация на класната стая“ предвижда предварително организиране на часовете. „Инструкциите“ са нещо като познавателно активирание, както го описва например Джон Хати.

В германското езиково пространство доскоро не съществуваше инструмент за сравнително наблюдение. Именно тази празнина запълва сега Контролната скала на мениджмънт на класната стая (Eichhorn, v. Suchodoletz, 2013), фокусирана върху „емоционалната подкрепа“ и „организацията на класната стая“.

Контролна скала за мениджмънт на класа											
Емоционална подкрепа											
1. Уважение в общуването											
Учителят демонстрира подценяващо поведение, въздейства студено и дистанцирано и акцентира върху преподаването независимо от чувствата на учениците.						Учителят демонстрира уважение към учениците и излъчва топлина, обича ги и се интересува от тяхното благополучие.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
2. Вежливост и уважение											
Учителят не показва особено уважение към учениците.						Учителят се държи вежливо и с уважение към учениците, обръща се към тях по име, използва „моля“ и „благодаря“.					
Учителят понякога разобличава учениците пред класа, т.е. назовава поименно провинилия се ученик пред всички или изписва името му на дъската.						Учителят действа дискретно, не обявява на всеослушание грешното поведение на ученика, а незабелязано се приближава до него и сигнализира безмълвно, че не приема неговото поведение.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
3. Коректност и справедливост											
Учителят се отнася към учениците некоректно, като например очевидно по-често дава думата на някои от тях или ги хвали прекалено за сметка на останалите.						Учителят третира равностойно учениците и еднакво упреква или санкционира всички. Никой не е поставен в особена позиция или може да си позволява неща, които не са разрешени на останалите. Няма „любимци“.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
4. Отчитане и изтъкване на желаното поведение											
Учителят не забелязва желаното поведение, а вместо това реагира предимно на неприемливото поведение, което укорява и критикува.						Учителят отчита желаното поведение и го изтъква.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
5. Даване на специфична обратна връзка за положително социално поведение											
Учителят реагира според конкретния ученик с обичайното „Добре“ или „Великолепно го направи“.						Учителят реагира положително и диференцирано, например „Браво Седат, ти остави Фидан спокойно да изкаже мнението си при съвместната ви работа!“. Или: „Робин, хареса ми как днес влезе спокойно в клас и любезно поздрави съучениците си!“. Или: „Патрик, радвам се, че днес ти беше спокоен и концентриран в индивидуалното занимание“.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
6. Наблюдение на състоянието на ученика и оказване на емоционална подкрепа											
Учителят не забелязва езика на тялото на своите ученици.						Учителят внимателно наблюдава езика на тялото на своите ученици, според това отбелязва дали някой е например тъжен, разочарован или раздразнителен и му предлага емоционална подкрепа.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	

Организация на часовете и класната стая										
1. Да бъде добре подготвен										
Учителят не изглежда добре подготвен – например продължително търси на диска определена мелодия, която да представи на учениците, и това му отнема много време.						Учителят изглежда добре подготвен – например веднага демонстрира и използва всички необходими материали за провеждане на часа.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
2. Да формулира ясно своите изисквания към учениците										
Учителят дава възможност на учениците да отговарят на въпроси или да разработват материали, без те предварително да знаят какво се очаква от тях. Вследствие на това той трябва често да се намесва и да ги упреква.						Учителят е изяснил своите очаквания и ги е формулирал преди учениците да започнат дейността си. Например преди провеждането на кратка ролева игра той обсъжда с тях очакваното поведение на всеки.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
3. Да предлага интересни занимания										
Заниманието е сиво и монотонно, учениците скучаят.						Заниманието е структурирано разнообразно.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
4. Да осигури възможност за постигане на успех										
Учениците често преживяват неуспехи, например мнозина не могат да си решат задачите.						Учителят дава възможност на учениците да постигнат успех. Той им обяснява задачите така, че те успешно да се справят с тях.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
5. Да предлага възможности за движение										
Учениците трябва например да прекарват продължително време на местата си или прекалено дълго да разработват еднообразни задачи.						Учителят предлага на учениците многобройни поводи да се движат.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
6. Да осигури самостоятелност и възможност за вземане на решение										
Учениците нямат възможност да участват в процеса на вземане на решения и не получават възможности за избор.						Часът дава възможност на учениците да взимат собствени решения – например учителят предлага алтернативни решения, от които ученикът да направи своя избор.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
7. Да активизира учениците										
Учениците са пасивни през дълги периоди от време и предимно слушат казаното от учителя, който не им дава възможност за активен диалог.						Учениците разработват задачите, чертаят нещо, обсъждат темата и са активно привлечени в часа.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5
8. Да потушава вълненията в самото им начало										
Учителят реагира едва когато вълнението се е повишило критично.						Учителят взема мерки още преди настъпването и разпространението на вълнението.				
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5

9. Да въвежда ритуали и сигнали											
Учителят направлява урока с вербални напътствия.						Учителят направлява урока с помощта на ритуали, както и чрез зрителни и акустични сигнали.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
10. Да оформя преходите											
Преходите винаги смушават поведението на учениците и нарушават спокойствието в класа.						Преходите протичат организирано.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
11. Да демонстрира присъствие											
Учителят не забелязва много от случващото се в класа.						Учителят редовно наблюдава случващото се, стои близо до учениците и знае какво прави всеки от тях.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
12. Да поставя ясни задачи											
Някои ученици не знаят точно какво да правят или каква задача е поставил учителят.						Учениците познават задачите си и всеки знае какво трябва да прави.					
Учителят обяснява обстоятелствено и отегчително какво трябва да правят учениците.						Учителят дава кратки и ясни отговори.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
13. Да спазва правилата и ритуалите през цялата учебна година											
Учителят постоянно допуска нарушаване на правилата. Ако например правилото гласи, че преди тръгване учениците трябва да поставят столовете върху масите, дори инцидентното им оставяне на пода означава нарушение.						Учителят следи постоянно и грижливо за спазването на училищните правила. Ако например правилото гласи, че ученикът трябва да вдигне ръка, преди да сподели нещо, учителят не вдига онзи, който междувременно се провиква – и спазва правилото винаги, когато нарушителят демонстрира подобно поведение.					
Учителят реагира едва когато дребното смушаване е прераснало в сериозен смут.						Учителят реагира своевременно още при дребните смушания.					
Учителят сам предизвиква смушание, като например заявява: „Тарек, колко пъти съм ти казвал да внимаваш. Иначе следобед отново няма да знаеш как да си напишеш домашното. А ти не искаш това, или?“						Учителят реагира кратко и категорично, показвайки на ученика какво да прави. Например: „Тарек, реши, моля те, задачата на стр. 18“.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	
Да запази вътрешно равновесие											
Учителят реагира на смушанията и предизвикателното поведение емоционално и несдържано или се оставя да бъде въвлечен във възбудена дискусия с учениците.						Учителят действа принципно спокойно и невъзмутимо.					
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	

ЛИТЕРАТУРА

- Eichhorn, C. (2013a). *Classroom-Management – Beziehungen aufbauen*. In: Appstore Apple und Google Playstore.
- Eichhorn, C. (2012). *Classroom-Management: Wie Lehrer, Eltern und Schüler guten Unterricht gestalten*. Klett-Cotta. 6. Aufl.
- Eichhorn, C. (2013b). *Chaos im Klassenzimmer: Classroom-Management: Damit guter Unterricht noch besser wird*. Klett-Cotta. 2013. 2. Aufl.
- Eichhorn, C.: *Klassenregeln*. Klett-Cotta. Geplant für 2014
- Pianta, R., La Paro, K., Hamre, B. (2011). CLASS. Dimensions Guide www.classroom-management.ch

REFERENCES

- Eichhorn, C. (2013a). *Classroom-Management – Beziehungen aufbauen*. In: Appstore Apple und Google Playstore.
- Eichhorn, C. (2012). *Classroom-Management: Wie Lehrer, Eltern und Schüler guten Unterricht gestalten*. Klett-Cotta. 6. Aufl.
- Eichhorn, C. (2013b). *Chaos im Klassenzimmer: Classroom-Management: Damit guter Unterricht noch besser wird*. Klett-Cotta. 2013. 2. Aufl.
- Eichhorn, C.: *Klassenregeln*. Klett-Cotta. Geplant für 2014
- Pianta, R., La Paro, K., Hamre, B. (2011). CLASS. Dimensions Guide www.classroom-management.ch

PHILOSOPHY OF CLASSROOM-MANAGEMENT

Abstract. The classroom-management makes the work of the teacher easier. Its application leads to the improved discipline in the classroom and helps building good relationships between teacher and students. Many studies demonstrate that good relationships between teachers and students decrease by more than 30% the discipline problems in classroom.

The article explains the philosophy of the classroom-management as a preventive-oriented organization of lessons and overviews the most important instruments of the classroom-management. The article also focuses on how using rituals during the lessons leads to maintaining of quietness in classroom and to reduction of conflicts among students. A Scale for observation is introduced, by means of which the teachers will raise their competence regarding the classroom-management.

Prof. Christoph Eichhorn

Centre for Psychological Support for Children
Graubünden, Zwizerland

E-mail: christoph.eichhorn@t-online.de
christoph.eichhorn@avs.gr.ch